

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy hóra	1	"
— Egyed. szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Platiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276 sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztéségi iroda:

Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el,
azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

A valuta s az ellenzék.

Nagybecskerek, június 18.

—Á— Most tárgyalta le a képviselőház azt a törvényjavaslatot, mely az 1892-iki valuta helyreállítást s annak módzatait elrendelő törvény rendelkezései alapján a valutaszabályozásnak, illetőleg a teljes aranyérték helyreállításának nagy műveletét folytatja. Folytatja pedig függő adósságunk vagyis az államjegyek 200 milliónyi papírjainak bevonásával, megsemmisítésével s annak helyébe részint koronások, részint kétkoronások (ezüstforintosok) s részint bankjegyek kibocsátásával, úgy hogy első sorban az egy forintos államjegyek vonatnak ki e módon a forgalomból, továbbá ötös és ötven forintos államjegyek a hátralevő összeg erejéig.

Mint mondtuk, az 1892-iki valutatörvény alapján, mely Wekerle Sándor pénzügyminiszeri geniejének alkotása, mely hivatva van Magyarországot Ausztria pénzeszközeit teljes értékűvé tenni az aranyalapra helyezés által, evvel a külföldi pénzpiacokon a nyugoti államok aranyértékű pénzeivel egyenlő értékre, rangra emelni s evvel párhuzamosan Magyarország pénzügyeit is Ausztriától, még a közös bank fenmaradása esetén is függetleníteni s evvel a magyar kereskedelmet s közgazdaságot, mely eddig a pénzjegyeinket a külföldi pénzpiacokon nyomó értékkülönbséget (agio) miatt szenved, emelni, virágzásba hozni s evvel az ország valamennyi osztályai számára a jólét, gazdagság új forrásait megnyitni. Wekerle e hatalmas alkotásának voltak ellenségei külföldön s Ausztriában is, éppen a magyar pénzügyek függetlenítésének benne rejlő tendenciája folytán; de győzedelmeskedett az s elfogadtatott a nagy állami érdekek miatt Ausztriában is. Nálunk ez alkotás általános lelkesedést keltett, még az ellenzék is örömmel s meglepéssel üdvözölte azt s egyhangulag elfogadta.

A „TORONTÁL” TÁRGZAJA.

A harminczkét pénzes völegény.

Írta: Leroy.

Volt egyszer egy jó barátom — ehhez jögom volt — ki agglegény volt — ehhez meg neki volt joga — s mivel nem volt háztartása, vendéglőben ebédel.

Nyolcz évi, ilyen többé kevésbé kotyvalék-évs után, annyira tönkre tette a szerencsétlen a gyomrát, hogy orvosra ráparancsolt, hogy más rendszer szerint kell élnie. Az ugynevezett házi főzetre volt szüksége.

Erre két mód volt, vagy felkutatni egy olyan családott, aki hajlandó egy idegent étkezésre befogadni, vagy nősüléshez folyamodni.

Az én barátom egy harmadik mód után kutatott.

— Ha találom oly egyéneket, kik hajlandók nekem edéket adni, ezt épp oly drágán kell megfizetnem, mint az előt; az asszony valószínűleg öreg lesz és ez untatni fog engem. Folytonosan egy véleményen kellene velük lennem, és ezek bizonyosan ostobák — és ez megrontaná a véretem, és így oda lenne az ebéd jó hatása.

Ha lenne a háznál egy leány, ugy folyton azon működne, hogy megfogjon férjnek, megértetve velem, hogy az én jelenlétem gátolja az ő férjhez menetelét.

És hogy jobban bánjanak velem, kénytelen lennék folyton ajándékot venni. Gondoljunk ki valami jobbat.

Vendéglőre sem gondolhatok, mert ha az egyik ostobán, ugy a másik szellemesem mérgezne meg; és végre is sem az egyikre, sem a másikra nem vagyok hajlandó.

De azóta, az egyházpolitikai keveredés s az ellenzék erre fektetett kormányrajutási reményeinek keserves bukása miatt, nagyot változtak az idők. A valutarendezést, annak stipulált módjait akkor lelkesedve helyeselte az ellenzék, mig ugyanabban most hibát hibára igyekeznek fölfedezni, persze csak azt érven el, hogy „nagy” pénzügyi kapacitásai, Horánszky Nándor, a „jövómúlt fináncminisztere” s Beöthy Ákos rémségesen blamirozták magukat. A czél az volt, hogy Wekerle miniszterelnököt verjük meg, Wekerle pénzügyminiszterrel; de e helyett a pénzügyminiszter rakta meg őket alaposan okoskodásaik, vádjaik neveléses erőszakolt alaptalan voltának megzafolhatlan bebizonyításával s 1892-iki és mostani ellenmondásaiknak felmutatásával.

Hogy Ausztriában, mely még a szükséges aranybeszerzéssel sem kész, vannak a valutahelyreállítást ellenző s evvel a magyar közgazdasági függetlenítsést hátráltatni kívánó pártok, melyek irigylik tőlünk a valutahelyreállítás végett ránk eső aranytömeg már beszerzett birtokát s állami pénzügyeinknek evvel is dokumentált rendezettségét s irigykedve nézik politikai s gazdasági erőnk, hatalmunk növekedését, ezt értjük. De hogy az ellenségeinknek különben hazafias magyar pártok is szekundáljanak, azt nem értjük s egyenesen hazafiatlanságnak deklarálók, ha nem volna világos, hogy mostani megváltozott itéletüket a hatalomvágy csalódásának keserű érzése sugalja s ennél fogva az alaptalan s beszámíthatlan.

Wekerle nélkülük s ellenük is végre fogja hajtani nagy művét az ország s nemzet hasznára.

Balácsi József jubileuma.

Nagybecskerek, június 18.

A tegnapi nap ismét fényesen bebizonyította, hogy ma már nincs a római közmondásnak igaza: Quem dii odere, paedagogum fecere. Mert alig tudjuk elképzelni, hogy tanárt, midőn áldásos működésének 25-ik évfordulóját megüli,

S csak egy választásom marad: völegény leszek.

— Hogyan, tehát meg akarsz házasodni?
— Ah barátom! milyen durván fejezed ki magad! Én csak azt mondtam neked, hogy völegény, és nem férj! Gyere velem, és meglátod.

Ezek után egy tiszteletreméltó hölgyhöz vettük utunkat, ki ezeket szokta a lapokba nyomatni:

Gazdag házasság.
Megbízható. — Titoktartás.

Ezután a részletek, név és czim.
Egy elég nagy helyiségbe léptünk, valószínűleg ebédlő, mely váróteremül is szolgált.

E szobában igen sötét volt, amelyet a barna kárpit és a vastag függönyök okozhattak, de az ember ugy érezte itt magát, mint egy kutban.

Tapogatódva végre rátaláltunk két székre, mely nem volt elfoglalva, miután ide oda botorakázásunkban néhány egyénre rábukkantunk, kik szinte vártak. Néhány perc múlva, mikor szemünk megszórták a felhőmályt, arra a felfedezésre jöttünk, hogy hölgyek s mélyen le vannak fátyolozva a nagyobb titokzatosság kedvéért.

Végre is egy órai várakozás után ránk került a sor.

Egy öreg nő bevezetett egy nálánál is öregebb röhöz és az értekezés kezdetét vette.

A jó asszony hátat fordított a villágosság-nak és a látogató teljesen megvilágítva, nem titkolhatta el a benyomásait, melyeket az előbbi gordonas megfigyelt.

— Mit kívánnak, uraim?

— Ah, asszonyom! — felelt barátom — csak énnekem van ügyem és ami az én kívánságomat illeti, ön gondolhatja, hogy nem süteményt jövök öntől venni, mivel sem ez az ön

nagyobb fénynyel és mi ennél is többetér, nagyobb szivélyességgel ünnepejenek, mint tegnap ünnepelte Nagybecskerek városának közönsége és mindazok, kik a jeles tanférfit szeretni és tisztelni megtanulták. S mi szivből örülünk a tegnapi jubileum e fényes sikerének. Egyrészt azért, mert azt méltán megérdemlettnek tartjuk, másrészt azonban azért, mert a közönség jobb érzékéről tesz tanúságot, hogy nemcsak a nyilvánosság előtt szereplő vezérégyéniségeit tünteti ki, de azon férfiak halántéka köré is szívesen fonja az elismerés koszoruját, kiknek másutt sohasem volt alkalmuk tündökölni, mint a tanterem falai között.

Városunk intelligenciája maga magát tisztelte meg tegnap, midőn a piarista-rend, melynek e haza, de e város is annyi sokat köszön a nevelés terén, midőnezen rend tagját ily méltó és megérdemelt kitüntetésben részesítette. Balácsi József pedig merítsen a tegnap bebizonyult közszereletből erőt és kitartást a további munkálkodásra.

A jubilaris ünnepegről szóló részletes tudósításunk a következő:

Az ünnepély.

Ritka előkelő és elegáns közönség gyűlt össze tegnap a kaszinó nagytermében, résztvevő azon ünnepélyen, melyet a főgymnasium tanári kara és ifjusága kedvelt igazgatójának, Balácsi Józsefnek 25 éves tanári jubileuma alkalmából rendezett. Közéletünk jelesei közül ott voltak: Rónay Jenő főispán, Schaeffer Antal pápai praelatus, Platz Bonifác tankerületi főigazgató, dr. Dellimanich m. főjegyző, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Talapkovits Vazul pénzügyigazgató, dr. Mihalovich Ödön árvaszéki elnök, Krastics János polgármester, Lauka Gusztáv koszorus költőnk, Kovách Agost kir. tanácsos, br. Feilitzsch Berthold tb. főjegyző, dr. Baligo János és Vékony József temesvári piarista tanárok, Franz J. L., Papik István stb. A diszes hölgykoszoruból tudósítónknak sikerült a következő neveket feljegyezni:

Asszonyok: Özv. Bakálovicsné, ifj. dr. Demkó Pálné, id. dr. Demkó Pálné, Edelmann Ottóné, Eisenstädterné, Franz J. L.-né, Gozletné, Grünfelderné, Grandjean Józsefné, Halminé, Harczér Józsefné, Harsányiné, Herr Ödönné, Kelemenné, Klein Mórné, Lukinichné, Maszálovicsné, Mangold Dávidné, özv. Mihálovicsné, dr. Nónay Pálné, Rippkáné, dr. Perisits Zoltánné, Simonich né, Straubert Izidorné, dr. Stassik Ferenczné, Tellmanné, Várady Mihályné, Volfinger Tóbiásné, Zsiros Mihályné.

hívatása, de arra akarom önt kérni, hogy házasítson meg.

Ezen derék asszonyosság megkérdezte ezután barátomtól vagyoni állapotát, családját, van-e adóssága, kötelezettsége, vagy betagsége, özvegye vagy megrögzött agglegény stb. Barátom mind-egyikre válaszol, sokszor hazugságot, de mindenestre előnyös hazugságot.

Végre a „kivántatik“-hoz értünk: mennyi hozomány, milyen termet, kövér-e vagy sovány, kicsi-e vagy nagy, szőke-e vagy barna, töképenzes, özvegy, árva, polgár, katonatisztleány, zeneképzett-e vagy nem, szép-e vagy csunya, végre is már soha sem értünk volna végére.

Midőn barátom leírja, milyen minőségűt kíván és kérdezi, hogy van-e ilyen, az asszony igenlőleg bólint és mondja, hogy többek között választhat. Végre rátérünk a dolog komoly oldalára is.

— Lássuk csak asszonyom és mit fogok fizetni önnek ezért.

A hozománynak tíz perzentjét, mely kifizetendő lesz az esküvő után hat hónapra; ha a házasság nem sikerül, ugy természetesen nem kapok semmit.

— Igen jó, megegyeztünk, mikor lesz a bemutatás, asszonyom?

Mától számítva tíz, vagy tizenkét napra uram; de ez előtt lesz-e olyan szives a szükséges formalitásokat teljesíteni?

— Miféle formalitásokat asszonyom?

— Huszonöt frankot kell letenni uram, az előző levelezések költségére, melyet ön visszakap, ha két hónap alatt sem sikerül a dolog.

— Itt van, asszonyom.

Eltávoztunk, miután barátom átadta a czimét.

Nyolcz nappal később bemutatatták őt egy

Leányok: Bakálovich Dóra, Bobory Mariska, Franz Ilon és Etel, Emmanuel nővérek, Harsányi Mariska, Kelemen Etel, Klein Helén, Lukinich nővérek, Mateits Miléna, Mangold Selma, Maszlovits Irén, Mihálovits N., Ripka Giza, Rottenberg Róza, Risztics Ilka, Schulez nővérek, Schossberger Malvin, Tolveth Stephanie és Annus, Tellman Ilona, Titz Stefanie, Volfinger N., Zaka Róza.

Az ifjuság a 9 órai mise után vonult tesztüeti a kaszinóba, mely csakhamar zsufolásig megtelt közönséggel. Balázsi igazgatót megjelensenek perczekig tartó éljenzéssel fogadták.

A főgimnáziumi énekkar üdvözlődala után Zaka Gyula a tanári kar nevében a következő emelkedett hangú beszédben üdvözölte az ünnepeket:

Főtisztelendő igazgató ur!

Mint a kegyestanítórind tagja, főtisztelendőségét mai szép ünnepén rendünk alapítójának, Calasanti szt. Józsuefnek prófétai ihletéből kelt igéretével köszöntöm: kik a fiatalág nevelésével, tanításával foglalkoznak, tündökleni fognak, mint a csillagok — az örökkévalóságban.

Főtisztelendőségét huszonöt év óta foglalkozkodik a fiatalág nevelésével-tanításával. Szép idő, érdemes munkát, méltó az emlékezésére.

Szép idő. De az ember érdemét nem esztendők teszik.

Erdemes munka. De a ki elvégezte, arra még új kötelesség fáradaalma vár.

Megemlékezzünk róla ma is, s talán sokáig a jövőben is.

Nekem jutott a szerencse, nekem, főtisztelendőségét egykori tanítványának, hogy rendtársai nevében tisztelettel, szeretettel és hálaival köszöntsem. Tisztelettel köszöntöm: mert, aki fáradahtalan munkásságban úgy tölti élete napjait, mint főtisztelendőségét, az tiszteletet érdemel. Szeretettel köszöntöm: mert, aki úgy szereti nemzete fiatalágát, mint főtisztelendőségét, az szeretetet érdemel. Hálaival köszöntöm: mert aki oly drága kincset, oly nemes példát adott nekünk tanítványainak, kik közül a kegyes tanítórindban ma is száznál többen működünk tanárokként és annyi elismerést szerzett rendjének mint főtisztelendőségét, az hála érdemel.

Rendünk szent alapítója ihletet igéretével nagy jutalmat tűzött elének, a legnagyobbat: tündökleni az örökkévalóságban. Tulvilági kép; nincsen ebben semmi a földi világak céljából; nincsen ebben az igéretben muló, de ideig-öráig boldogító földi jó, hiu, de játszi csillogásával édesen gyönyörködött földi hírnév, dicsőség reménye. Midőn főtisztelendőségét ezeltől 28 esztendővel magára ölté Calasanti rendjének sötét ruháját, középiskolai tanulmányait már elvégezte; előtte állott nyitva minden pálya utja, melyeken a távolban és közelben ezek a jutalmak ragyogtak, mégis annak a pályának az útjára tért, melyen ifjusága első idejétől késő agg koráig lemondás és szüntelen munka fáradaalma várta.

De ha visszatértem ma arra a 28, de legkivált arra a 25 esztendőre, melyet a fiatalág nevelésben-tanításban töltött; nem maradtak-e mégis kedves emlékei, nincse felülmulhatatlan értékű jutalom lelkében, annak üntudata, annak önérzete, hogy a legmagasabb kötelességet teljesítette: az emberiség, közvetlen nemzete, hazája jólétéért, boldogságáért áldozta napjait, áldozta erejét?

De van még más jutalma is — azok a szívek, melyekbe a nemes erkölcsök magvait hintette, azok az elmék, melyekben a tudomány világát felgyújtá, öröklődnek, — s így már itt e földön kezd dik az a tündöklés, mely folytatódni fog az örökkévalóságban.

S hogy jutalma még teljesebb legyen, ünneppé tesszük e napot, és ez ünnepe lelkünk igaz ájtattal esd, hogy főtisztelendőségét, ki tanítványainak gondviselő atyja, munkatársainak édes testvére, szerzetének, egyháznak, hazájának hű fia, jutalmazza és áldja meg és éltesse az Isten sokáig!

Az éljenzés lecsillapulta után dr. Kis Sándor, az ismet jeles költő és író lépett elő s a kegyesrendi tanárok nevében az itt következő költői lendüetű beszéddel fordult a jubilánshoz:

A szeretet önkényt kínálkozik, a tisztelet parancsolni is lehet. Az bennünk fakad s nem ritkán méltatlanra pazaroljuk; emez az érdem elismerésének kényszerítő hatása. És nem nemes érzelem, nem lelket emelő dolog-e az, ha e kettő elváhatatlanul együtt jár?

Minket a szeretettel párosult tisztelet hozott ma itt össze, hogy saját körünkben, sőt azon túl is ünneppé tegyük e napot, mely igazgató urra nézve 25 év visszaemlékezésének ünnepe.

Nap után napot 25 év folyamában összefűzni s napra napot becsületes munkában eltölteni az érdemek oly szakadatlan láncolatát képezi, mely kell, hogy kivívja magának családnál, hol egy igen köznapi leány volt, szalunka orral, s ezenfelül szuskán beszélt.

Az ur, a házasság közvetítő intézet ügynöke volt, hol barátom úgy lett bemutatva, mint a tulajdonosnő unokaöccse.

Barátom hetenkint kétszer ebédelt náluk és majd egy bokrétát hozott a leánynak, majd szivart az atyának. Természetesen elragadónak találták.

Gyászt hozván fel ürügyül, elhalasztották az esküvőt két hónapra, de azért ebédelni folytort elment.

Udvarlása épen két hónapig tartott, azért hogy visszakaphassa a huszonöt frankját; a hatvanadik napon vén számárnak nevezte jövődöbeli apósát, egy politikai vitaközös közben és ezek után nem tette be lábát többet a házba.

És mivel ilyen módon cselekedett, három házban ugyan egyszerre, így a hét minden napján házi főztet evett jövődöbelije családjában. Vasárnap együtt ebédeltünk.

Ilyen módon pompásan éldegelt, mai nap az egészsége kitünő és miután igen türelmes, még angolul és zongorázni is megtanult a menyasszonyaitól.

— Lásd barátom, mondá még tegnap is nekem, semmi sem hasonlítható a házi kosztos és ha az ember be tudja magának osztani, ez sem kerül többbe; mert mit gondolsz, az én bokrétámmal, keztüimmal és egyéb apróságaimmal, mennyibe kerül nekem naponta az ebédem? — Fogalmam sincs róla.

— Harminczkét sousba és rossz idő esetén még esernyőt is kölcsönöznek nekem.

a környezet becsülését! És ha ennek minden pályán adnak nyilvános kifejezését; a mi szerényeségünk terjeszthetett annyira, hogy ezt ne tegyük mi, kiknek pályája az első közé tartozik s hivatásunk a legnemesebb dolgokkal való foglalkozás.

A természet legnemesebb ajándéka, az ember van reánk bízva és pedig fejlődése legkiválóbb korszakában. Az élet mindig harmonikus szymfonia, sokszor erős küzdelem és szerencsés, kit nevelése fölfegyverezve állit e küzdelemben. Feladatunk ápolni és fejleszteni a jót, melyet a gyermek lelke már befogadott s beoltani még mindazt, melyre az élet küzdelemben szüksége leend; biztos kezekkel eltávolítani a felsarjadó rosszat és őszinte törekvéssel odahatni, hogy azon rossz se hagyjon lelkében végzetes nyomokat, mely majdan új körülményei között merült föl.

Rokonszenves bensőséggel ápolni az áhitatot s kegyeletet, ezeket a boldogító érzelmeket; felkelteni, fokozni a vágyat a tökéletesedés, a magasabb művelődés után; s a mit igaznak, jónak, szépnak ismerünk fel, azt átültetni a fiatal nemzedék öntudatába, — valóban magas szto hivatás.

De épen ezért nagy és nehéz a feladat, melyet e hivatás el nek szab. Gondoskodásunk s így a nevelés egyaránt fölkarol mindenkit és mindent. A kik ott ülnek előttünk az iskola padjain, egyformák mind, egyképen emberek s a társadalom tagjai akarnak lenni. Igaz ugyan, hogy vannak a viszonyoktól függő különbségek, hogy némelyekben az értelmi fogékonyság, a keringő vér élénksége, vagy az értekek finomsága nagyobb; de ez csak arra indít, hogy a fölölegest mérsékeljük, a hiányost nagyobb gondal fejlesztsük és apoljuk. — Ha már kezünkbe bízza legdrágább kincsét a szülő, mindaddig, míg e megbízás alól föl nem ment, minden egyesnek ki kell szolgáltatni saját részét!

Ugy tanultam, hogy az erkölcsi érzet az ember lényegéhez tartozik; de még ez érzetet is fejleszteni, finomítani s szilárdítani kell.

Ha az anya gyengéd szeretetét, mely észrevétlenül képi jó emberre, összekapcsoljuk az atya szerető szigorával, kelthetjük föl az ifju lélekben az igazság érzetét, az akarat öntudatoságát; s hogyan kell vágyait, majdan a szonvedőleket alá rendelni az észnek. Eber figyelemmel kell vezetni, hogy tanulja meg önkénytelenül, megszokásból cselekedni a jót; de egyuttal fel kell előtte fedezni a jó abszolot forrását, hogy belátssa tettei erkölcsi szükségességét. És szeretettel karoljuk át, hogy szeressen, hogy érvényesüljön a nagy elv: Szeressétek egymást, s legyen a szeretet erkölcsi életének alapja.

Ez az egyik oldal, a másikra a szellem művelésének kötelessége van írva.

Ha való az események rendszeressége, mint Bökl mondja, s hogy az emberek cselekedetei megelőző okok befolyása a att mindenkor valóban következetesek: akkor oly társadalomra van szükség, mely közegeinek egymásra való hatásában mindig a lehető legjobb eredményezze.

Korunk ugy tünik föl, mind az érdekek kora, hogy gyermekből minél ügyesebb gyakorlati ember legyen. Az egyik megelőzések avval, hogy türetho anyagi jólétet biztosítson neki; a másik még e mellé még társadalmi állást is óhajt. És épen nem válogatosak abban, hogy ezt minő uton érik el? Avval épen nem törődnek, ha mások vállain, mások rovására emelkednek, csak az óhajtott cél el legyen érve.

Felséges eszmék: haza, vallás, emberiség lelkesítenek ugyan; de sokszor úgy tűnek föl, mintha kísérténi járnának rég elmúlt időkben.

Ezért az iskolától is azt követelik, hogy az ismereteknek és gyakorlati ügyességek minél nagyobb összegét adják.

A viszonyok és kívánalmak így tömkelegében a lelkiismeretes tanár mégis megtalálja a helyes utat. Az oktatásnak, ha megakarra oldani feladatát, minden szemleli erő összhangozon kell művelni s észszerűen ésszekötöni a realitást az ideállal. Mint egy gondolkodó fő mondja: A valóság eszmény nélkül leketlen anyag. Ki kell zárni az életből egyföli a rejongást, másföli az örökké szomjazó nyereszködő vágyat. S oda irányítja a nevelést: hogy ne legyen a gyermek egy oldalú emberré, ki csak a maga önző céljait hajhászna, géppé, mely csak meghatározott szolgálatra való és ezért a szolgálatért kapja bérét.

És mindez a tudásom kívül minő megfigyelést, mekkora önfelelődozást és kitartást igényel! És akkor is az eredmény megfelele a fáradságnak?

Biz ez csak mint ideál lebeghet szemünk előtt, hogy vezéreszméink, utmutatónk legyen. De azért a kinek sikerült ezt bárha csak keveseket, bárha csak részben realizálni, az megtette a maga dolgát, s a munka meghozta gyümölcsét.

Es a mi pályánk fényes oldala s e mellett háttérbe szorult minden nehézség. S ezért mi, kik ezt együtt érezzük, valjuk és követjük, tudhatunk lelkesülni oly férfi iránt, ki kötelességét hosszú időn át híven teljesítette.

Nem várunk jutalmat, ezt különben már működésünk tudatában bírjuk; nem kell kegyvesztéstől tartanunk, hogy hamis érzelmeket szenvelegjünk: tehát tiszta öntudattal, őszinte szívvel tesszük, a mit tesszünk; tehát lelkes tiszteletünk és szeretetünk igazgató ur iránt igaz és való. Kell-e még más argumentum bizonyítani, hogy a 25 év munkája becsületes munka volt?

Hatásából ismerjük meg az erőt; e munka hatása pedig a tisztelet és szeretet; a tisztelet az érdem jutalma, a szeretet pedig viszonzásul adjuk, azért a szeretetért, melynek barátságos melegt naponként éreztük és érezzük.

Es most fogadja e csekélységet az ifjuság és a tanári kar részéről e napnak emlékeit, hogy egykor, ha majd meg kell válni a pályától és így tölünk, visszaemlékezzék, hogy volt vezetése alatt egy intézet, mely igazgató uron szeretettel csüngött, ig. urh. őszintén ragaszkodott és híven követte; s melynek a jelenben az a legforróbb kívánása, hogy ez az idő minél később következék be, vagyis, hogy élén még minél tovább követhesse, tisztelhesse, szeretesse. Eljen!

A közönség perczekig éljenzte egy a szónokot, mint az ünnepeket.

Ezután következett a tanuló ifjuság üdvözlölete, melynek nevében Rigó István VIII. oszt. tanuló mondott egy tartalomra, mint előadásra igen szép beszédet, melyet szintén zajos éljenzéssel fogadtak.

Az ünnepegy többi számai a zene és ének nek voltak szentelve. Franz József és Lajos szabatosan játszották el a Tell-nyitányt, a főgimnázium zenekara a „Kis molnárné“ rózsdalában ismert preciz játékát mutatta be, Sárdy Elemér VII. oszt. tanuló szép technikával játszotta Bendel „Fonódal“át, az énekkar pompásan énekelt néhány népdalt, végül pedig a Franz testvérek, Ripka Imre és Sárdy Elemér nagy hatással játszották el a Rákóczy-indulót.

Az utolsó szám előtt Balázsi igazgató a meghatottságtól remegő hangon köszönetet mondott a kiltüntetésért Platz főigazgatónak, a tanári karnak, a tanuló ifjuságnak és a nagy közönségnek. Az igazgató szép szavait szünni nem akaró éljenzés követte, mire Kovách Ágost delte ki,

kir. tanácsos improvizált beszédben a nagy közönség nevében kívánt az ünnepeket oly hosszás életet mint szonokunknak van, ki 8 kereszt terhet viseli. (Zajos éljenzés).

A lélekemelő ünnepegy 1/2 12 órakor ért véget.

A bankett.

Balázsi igazgató tiszteletli egy órakor a kaszinó nagytermében bankettre gyűltek össze, melyen körülbelül 150 személy vett részt. A bankettnek az kölcsönzött különös érdekességet, hogy az összes intelligens társadalmi rétegek voltak képviselve, mely körülmény egyszersmind tanúságot tesz arról a közkedveltségről, melyben a népszerű igazgató az összes itteni körökben részesül. Résztvettek azonkívül számos vendég a környékből, sőt Temesvárol, Szegedről és Panoavárol is. Ott voltak:

Schaeffer Antal pápai praelatus, Platz Bonifác kerületi főigazgató, Zsiros Lajos törvényszéki elnök, Talapkovits Vazul pénzügyigazgató, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Krsztics János polgármester, dr. Mihálovits Ödön váraszéki elnök, dr. Plechl megyei főorvos, Lauka Gusztáv tb. főjegyző, Stern báró, Feilitsh Berthold tb főjegyző, Straubert Izidor m. kir. honvédszádos, dr. Orósy Lajos, dr. Grandjean József városi gondnok, dr. Perisits Zoltán v. főjegyző, báró Hauser Károly főispáni titkár, dr. Haidegger Lajos v. főorvos, Knyaskó Lajos polgáriskolai igazgató, Szmazenka Ernő a t. h. é. v. üzletvezetője, Heller István pacoovai kir. közjegyző, Jeszenszky Nándor ev. lelkész, Holcz és Olajos r. k. plebánosok, Franz J. L. a kasino elnöke, dr. Baligo János és Vékony József a temesvári piarista gymnasiumot képviselve, Sóka Ignác, szegedi lelkész Szegedről, a tanári kar teljes számban, a helybeli segédlelkészek, a tanítóbság képviselői, számos ügyvéd, orvos, újságíró, kereskedő, iparos stb. stb.

Sikerült felköszöntökben nem volt hiány. Krsztics polgármester a királyt és a királyi családot éltette. Platz Bonifác hosszabb beszédben az ünnepekre emeli poharát. Ugyanezt teszi Schaeffer praelatus az egyház és Linder Róbert a nagybecskereki kegyesrendház másodfőnöke.

Dr. Kis Sándor felolvasta a beérkezett nagyszámú táviratokat, amelyek közül megemlítjük Fehér Ipoly panonhalmi főpápat, Rappenberger és Kresmery igazgatók valamint az összes kegyes tanítórendi házak üdvözlöleit. Franz J. L. a nagybecskereki polgárság nevében köszönti fel az ünnepeket, Lauka a főigazgatót élteti. Krsztics a polgárság barátját, Steinbach a kiváló tanférhut, Straubert a katonaság barátját élteti Balázsiban. Zsiros Lajos élteti azt a közönséget, mely így tiszteli gymnáziumának igazgatóját. Balázsi meghattottan mond köszönetet mindazokért a megtiszteltetésekért, melyekben ezuttal részesült. A nagy közönség szeretetéből erőt merit további munkálkodásra. Stassik szellemes beszédben a hazafias piaristákra, dr. Brájner Lajos pedig humoros toasztban az ünnepeket élteti. Lauka Zsiros törvényszéki elnököt, Krsztics a tanulóifjuságra emeli poharát. Balázsi a tanári karra, mint minden társaira mond lendületes felköszöntőt. Dr. Plechl a róm. kath. hitközség elnöke élteti az ünnepeket, dr. Kis János a kálvinisták nevében emeli poharát a piarista igazgatóra. Harczar tanár a vendégtársakat, Holcz Ferencz a katalinfalvai aranyasztju plébános a katolikus papok nevében a jubilánst élteti, dr. Kis Sándor ugyanöt mint kitünő magyar hazafit.

A banket amelyen mindvégig a legderültebb hangulat uralkodott, a kóssó délutáni órákban ért véget.

A jubiláns köszönete.

A következő sorok közlésére kértünk fel: Az a megbecsülés, melyben huszonöt éves tanádkodásom ünnepe Nagybecskerek és vidékének közönsége személyesen vagy írásban részesíteni szives volt, engem igazi hála kötelez. Fogadják mindnyáján legőszintébb köszönetemet: Balázsi József, főgimnáziumi igazgató.

HIREK.

Tájékoztató.

- Junius 19. Városi rendes közgyűlés.
- Junius 24. A torontáli h. é. vasutak r. t. VII. közgyűlése.
- Julius 7. Fialat kereskedőségdek táncmulatsága.
- Julius 8. A tiszai regatta-szövetség amateur verseny Szegeden.
- Julius 16. Közigazgatási bizottság ülése.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van, nők részére kedden és pénteken délután.

Kinevezés. Az igazságügy minister Vulkan Málýa nagybecskereki kir. törvényszéki abirót a módosi kir. járásbíróshoz mint végleges székhelyére vizagálóbíróvá rendelte ki.

Az alispáni család gyásza. A végzet keirelhetetlen keze súlyos csapást mért megyénk közszeretben álló alispánjának családjára: a nyolczhónapos Mártha, Daniel László alispán leánykaja ma délelőtt tizenegy órakor hosszas szenvedés után örökre lehunyta szemeit. A rettentő csapás sulya alatt gyászba görnyedve, a pillanat vigasztalan fájdalomában roskadozva környezik a kétségbeesett szülők koporsóját annak a kis bimbónak, amelyet a halál fagyos lehellete oly korán dermedtet meg. Ma délután négy órakor Schaffer Antal pápai prälatus a teljes számban ott volt megyei tisztikar és nagyszámú résztvevő közönség jelenlétében beszentelte a kis halottat, azután amelyet Ó-Léczre vittek, hogy az odavaló családi sírboltba temessék. A megye őszinte részvéte fordul igaz bensőséggel a bánatba mertült szülők felé, akiknek fájdalmát, hogy a mindent felejtesse idő mihamarább enyhítse, lelkünk egész teljéből kívánjuk.

Szerbek pünkösdeje. Tegnap ünnepelek szerb polgártársaink pünkösde első napját. A napok óta dühöngő zord szél, amely agórog keletiek pünkösdejét is már már abba a rideg keretbe látzott foglalni, aminő a karácsonyukat és husvétjukat üldözte fátumával, tegnap délelőtt langyos fuvalomnak adott helyet s néha-néha a régóta fellegek mögé bujt nap is előkandikált, kába reménysegeket keltve némely vérmesebb természetű „zöldbeli” vendéglős szorongó keblében: A szokásos istentiszteletre a hívők nagy serege tódult, a mely az ájtatosságok végeztével nagy kitartással rótt a főútcza galyakkal fedett aszfaltját. Ma, pünkösde másodnapján sугaras napvilágban fűdött az ünneplő közönség, amelynek nagy része valószínűleg Melenczére ment délután, hogy a Nagykikindáról pünkösdet ülni iderandult szerb dalosok mulatóságában résztvegyen.

Ney Dávid hangversenye. Régen más képen volt, de ma már sajnos az igazi művészet iránt csak kevesen érdeklődnek. Ezen állításunk mellett legalább az utolsó évek tapasztalatai bizonyítanak. S így mi csodálni való sincs abban, hogy a szombaton megtartott Ney-Liedl-Bárdossy hangverseny csak igen kevés közönséget vonzott a kaszinóba. Annál fényesebb volt az erkölcsi eredmény. Liedl Ferencz finom, árnyalatús hegedűjátéka ezuttal is teljes elismerését vívta ki a hallgatóságnak. Bárdossy Irénben igen jeles koncert-énekesnő ismertünk meg. Tömött erőteljes szopránnal rendelkezik, melylyel igen jól tud bánni. A legnagyobb hatást Bohm „Egy év után” című dalával keltette. Ney Dávidról nem lehet újat mondani. Ki ne élvezné az ő ritka terjedelmű hatalmas hangját, mely époly gyönyörűen cseng a legmélyebb basszus fekvésében, amilyen lágyan suttog vele a tenor-regióban. Ezuttal maga-magát multá felül s a „Vándorral”

2715. szám 1894.

(432—1.1)

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tcz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróság 1894. évi 1075. számú végzése következtében **Török Lajos** ügyvéd által képviselt **Kann Lipót és fia bpesti cég** javára **Albel Károly** t. szigeti lakos ellen 250 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 290 frtra becsült 20 mm. buza és 30.000 drb égetett téglából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 2715/1894. számú végzése folytán 250 forint tőkekövetelés, ennek 1894. évi január hó 1-ső napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 67 forint 83 krajczárban bíróság már megállapított költségek erejéig T. Szigeten adós lakásán leendő eszközésére 1894. évi július hó 3-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tcz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Perlaszon, 1894. évi június hó 10-ik napján.

Engl,
kir. jbirósági végrehajtó.

és Ries egy dalával perczeig tartó tapsvihart keltett. A zongora kíséretet Vincze Zsigmond ur vállalta magára, ki idővel igen ügyesen fog kíséreni, ha egy kis diskrecióhoz szokik.

Adományok. Zsembery Antal helybeli nagykereskedő a róm. kath. templom számára két nagy, remek kivitelű a mintegy 200 frt értékű ezüstgyertyatartót adományozott. A szép adomány nem szorul külön dicséretre.

Kereskedő ifjak táncmulatsága. A nagybecskereki fiatal kereskedő egédek július 7-én szombaton táncmulatságot rendeznek a Casinó összes termeiben. A mulatságra, amely este kilenczór kezdődik, személyenkint 60 krért, Csálá donkint (3 személyre) pedig 1 forint 50 krért válthatók a belépők.

TÁVIRATOK.**Országgyűlés.**

(A képviselőház ülése június 18-án.)

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Napirend előtt Beöthy Akos válasza személyes felszólalásban Pulszky Ágost multkori beszédére.

Ezután az Oroszországgal kötendő kereskedelmi szerződést tárgyalták, amelyet Görgey (pro) Endrey Gyula, Bujanovich Sándor (contra) és Lukács Béla keresk. miniszter (pro) felszólalása után elfogadtak.

(A főrendiház ülése június 18-án.)

Budapest, jun. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházi renunczium kerülvén tárgyalásra, gróf Keglevich István indítványozza, hogy a polg. házasságról szóló javaslatot bizottság mellőzésével tárgyalják. Kikel egyuttal azok ellen, akik a korona pártoló nyilatkozatait félre magyarázzák. Gróf Zichy Nándor a maga részéről tiltakozik az ilyen gyanúsítás ellen. Különbén ő maga sem tartja szükségesnek az előzetes bizottsági tárgyalást, mert a kormány ugyse tanusít engedékenységet a bizottságban. Gróf Keglevich személyes felszólalása után Szilágyi Dezső konstataulta, hogy a kormány igénes tanusít előzékenységet, de elvi engedményekre nem hajlandó. Elnök azután kijelenti, hogy a javaslatot e hónap 21-én tárgyalják.

A főrendi ellenzék keserve.

Budapest, jun. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jó forráshól jelentik, hogy a klerikális tábor rendkívül levert hangulatban van, mert az ellenzéki főrendek javarésze szét ment a fővárosból, úgy hogy az

ellenzék nem bírja hiveit összeszedni a huszonegyedik tárgyalásra.

Egyetemi tanárok Csáky ellen.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az egyetemi tanács tegnapi ülésében többen indítványozták, hogy ne menjenek Csákyhoz bucsuzni, mert a leczipéncz eltörlésével kárt okozott a tanároknak. Az indítvány ellenkező felszólalások dacára határozatba ment. A tanárok egy része erre kijelentette, hogy ilyen körülmény közt ők meg Eötvöshöz nem mennek tisztelegni.

Osztrák demokraták üdvözléte.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az osztrák demokratá egyesület levelet intézett a szabadelvű pártához, amelyben csodálatának ad kifejezést a szabadelvű párt elvű magatartása fölött, amelyek egész világ bámulatát vívta ki, különösen most, amikor reformeszmék kivitele mindentütt rázkódtatással jár, sok helyütt meg épen hajótörést szenved a kellő kitartás híján. Végül annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a győzelem el nem maradhat.

Egy métermázsa ezüst cisikkasztása.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Kochmeister utódai cég fémáru osztályának művezetője, aki egy előkelő család leányának vőlegénye, hosszabb ideje összesen egy métermázsa ezüstöt lopott a cégtől s apránként gyógyszerárúknak adta el. A sikkasztót letartóztatták.

A karwini katasztrófa.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Troppauból telegrafálják: Hivatalos megállapítás szerint 274 hlott van, köztük 7 felügyelő. Az áldozatokat, akik után ezer árva maradt, tegnap délután temették el.

Véres munkásgyűlés.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: Tegnap délután nagy munkásgyűlés volt, amely oly izgatott hangulatban kezdődött, hogy csakhamar verekezésre került. Egy rendőrt agyonszurkáltak. Később szétszórták a zavargókat, és a főbb kolomposokat letartóztatták.

Felölös szerkesztő: Dr Brájjer Lajos.
Helyettes szerkesztő: Kabos Bertalan.

1688. szám 1894.

(436—3.1)

Pályázat.

Torontál-Erzsébetlak községben, a községi **szülésznői állás**, melylyel 60 frt évi fizetés, és minden szülés után 1 frtdij van összekötve, üresedésbe jövén, a választás Torontál-Erzsébetlak község-házánál, **f. évi július hó 9-én reggel 9 óra** kor fog megtartatni.

Felhivatnak a pályázók, a kik a magyar, német és tót nyelvet szóval bírják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat, a választást megelőző napig alólirotnál benyujtsák.

Kelt Nagybecskereken, 1894. június hó 12-én.

Bakalovich Ágost,
főszolgabíró.

Bor kapható!

hektoliterenként:

Magyarádi asztali bor 28 frt.
Bakator 35 frt.

Rosa Ferencz

örökösénél N.-Becsckereken.

Bővebb felvilágosítás Rosa Béla fűszer üzletében
(437—3.1) nyerhető.

Egy megbízható, solid és gyakorlati ismeretekkel bíró **egyen,**
30 frtnyi havi fizetés mellett egy

községi jegyzőség

azonnal állandó alkalmazást nyerhet.

Czim a kiadóhivatalban.

(427—3.2)

4614. sz. 1894.

(434—3.1)

Pályázati hirdetés.

400 frt évi fizetéssel javadalmazott és Szent-Péter község székhelylyel rendszerezett Szent-Péter, Szt-Péter-Német, Egres, Pészak és Sárafalva községi **körallat-orvosi állásra** ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket **f. é. július hó 4-ik napjáig,** annál is inkább adják be, mert a későbbben érkezők figyelmen kívül fognak hagyni.

Perjámos, 1894. június hó 12-én,

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.

